

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6C/179/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214206028
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Hanuščaková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2015:8214206028.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudkyňou Mgr. Ivanou Hanuščakovou v právnej veci žalobcu T. V., L.. X.X.XXXX, T. O. Č.. XXX/XX, XXX XX X., zast. JUDr. Jánom Jurčom, advokátom, Partizánska 5, 085 01 Bardejov, proti žalovanej Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á žalobcovi zaplatiť sumu 776,70 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaná je p o v i n n á žalobcovi nahradiť trovy konania predstavujúce trovy právneho zastúpenia vo výške 191,- eur, na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručенou tunajšiemu súdu 21.8.2014 domáhal náhrady škody voči žalovanej - Slovenskej republike. V žalobe uviedol, že podaním zo dňa 22.4.2014 si uplatnil voči štátu - Generálnej prokuratúre SR náhradu škody vo výške 776,70 €. Generálna prokuratúra SR však podaním zo dňa 27.5.2014 žalobcovi oznámila, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odstupuje Ministerstvu spravodlivosti SR (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) z dôvodu, že daná vec nepatrí do jeho kompetencie. Následne aj ministerstvo spravodlivosti podaním zo dňa 11.4.2014 žiadosť vrátilo Generálnej prokuratúre SR z dôvodu, že žiadosť o predbežné prerokovanie nepovažuje za žiadosť, ktorá môže byť ním prerokovaná. Generálna prokuratúra podaním zo dňa 23.6.2014 žalobcu opätovne vyrozumela, že žiadosť na náhradu škody postúpilo Ministerstvu spravodlivosti SR ako príslušnému orgánu konať vo veci. Oba orgány priamo odmietli predbežne prerokovať uplatnený nárok žalobcu, možno konštatovať, že nárok žalobcu popierajú a odmietajú ho vyriešiť mimosúdnou cestou a preto je žaloba podaná dôvodne. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 2T/11/2012-147 zo dňa 2.10.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 10To/12/2012-167 zo dňa 17.7.2013 bol žalobca spod obžaloby pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ oslobodený podľa § 285 písm. b) TP, pretože skutok, pre ktorý bol stíhaný nie je trestným činom. Poukázal na § 3 ods. 1 písm. d) zák. č. 514/2003 Z.z. Aktívna legitímácia žalobcu je daná § 9 cit. zák., pasívna legitímácia žalovanej je daná § 4 ods. 1 písm. e) cit. zák.. žalobca splnil podmienku podľa § 15 ods. 1 cit. zák.. Skutočná škoda spočíva v náhrade trov právneho zastúpenia pri obhajobe v trestnom konaní v žalovanej výške. Okresnou prokuratúrou bola podaná obžaloba za skutok, ktorý nie je trestným činom a súd prvého stupňa ho spod obžaloby oslobodil, pričom prokuratúra nesprávne postupovala, ak nezastavila trestné stíhanie. Žalobca za svoju obhajobu zaplatil trovy právneho zastúpenia v sume 776,70 eur, čo je škoda skutočná.

K žalobe sa písomne vyjadrila žalovaná - v zastúpení Generálnou prokuratúrou SR (ďalej aj GP SR), a to podaním zo dňa 6.10.2014, v ktorom namietala, že v danej veci nie je orgánom verejnej moci,

ktorý by mal konať v mene žalovanej (Slovenskej republiky), pretože nie sú splnené predpoklady § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z.z.. Škodu nespôsobilá prokuratúra. Zamietnutie sťažnosti a podanie obžaloby môže len vylúčiť príslušnosť MV SR, príslušnosť prokuratúry nezakladá. Ak nemožno určiť príslušný orgán, alebo je sporná, sú splnené podmienky § 4 ods. 2 cit. zák.. Preto žiadal, aby súd konal s Ministerstvom spravodlivosti SR (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR). Navrhovateľ si trestné stíhanie - škodu svojim konaním zavinil sám a akékoľvek odškodnenie by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na 30.9.2015, ktorého sa zúčastnili žalobca, jeho právny zástupca a zástupca žalovaného.

Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa vyjadreniami účastníkov konania a ich zástupcov a predložených listinných dôkazov, tak ako boli oboznamované na pojednávaniach (vid' zápisnice o pojednávaniach - listinami a vyjadreniami predloženými účastníkmi konania a obsah spisu sp. zn. 2T/211/2012 - prehľadom rozhodnutí a vykonaných úkonov právnej služby právnym zástupcom žalobcu, daňovými priznaniami a k tomu prislúchajúcimi dokladmi) a zistil tento skutkový stav:

Podaním zo dňa 22.4.2014 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu požiadal žalovanú v zastúpení Generálnej prokuratúry SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, a teda nákladov, ktoré musel vynaložiť na trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní v celkovej výške 776,70 €, ktoré mu vyúčtoval právny zástupca a ktoré mu uhradil.

Reakciou na žalobcovu podanie bola odpoveď Generálnej prokuratúry SR zo dňa 6.6.2014, v ktorej mu bolo oznámené, že daná vec nepatrí do jeho pôsobnosti, ale do pôsobnosti ministerstva spravodlivosti. Následne aj tento orgán verejnej moci postúpil uvedenú vec na vybavenie uvedenému ministerstvu.

Na základe uvedeného má súd za to, že boli splnené podmienky domáhať sa uspokojenia nároku na náhradu škody na súde podľa § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. (nedošlo k uspokojeniu nároku žalobcu).

Podaním zo dňa 3.10.2012 právny zástupca žalobcu žalobcovi vyčíslil trovy obhajoby v trestnej veci sp. zn. 2T/111/2012 spolu na sumu 729,40 eur (s DPH). Zároveň bola dňa 3.10.2012 vystavená faktúra č. 201210-2T na sumu 729,40 eur, splatnej dňa 13.10.2012. Taktiež bol súdu predložený príjmový pokladničný doklad o prijatí vyfaktúrovanej sumy na účet právneho zástupcu žalobcu (platba prijatá od žalobcu) dňa 3.10.2012 na sumu 200,- eur a dňa 11.10.2012 na sumu 529,40 eur ako trovy konania 2T/111/2012. Za úkon právnej služby žiadal sumu 63,58 eur.

Následne právny zástupca žalobcu žalobcovi vyčíslil trovy obhajoby v trestnej veci sp. zn. 2T/111/2012 na sumu 47,30 eur a to za podanie vyjadrenia k odvolaniu dňa 16.11.2012 spolu s DPH. Zároveň bola dňa 19.3.2014 vystavená faktúra č. 201403-3T na sumu 47,30 eur, splatnej dňa 19.3.2014. Taktiež bol súdu predložený príjmový pokladničný doklad o prijatí vyfaktúrovanej sumy na účet právneho zástupcu žalobcu (platba prijatá od žalobcu) dňa 19.3.2014 ako trovy konania 2T/111/2012.

Podaním zo dňa 10.11.2014 žalobca z opatrnosti označil ako zástupcov SR Generálnu prokuratúru SR, Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo spravodlivosti SR.

Podaním zo dňa 25.6.2015 právny zástupca žalobcu súdu predložil dôkazy preukazujúce zdanenie a zaplatenie DPH z vyúčtovaného príjmu - trov právneho zastúpenia žalobcom a to podanie Daňového priznania na daň z pridanej hodnoty za prvý štvrtrok roku 2014, za obdobie štvrtroka 1/2012, príkaz na úhradu dane dňa 17.4.2014 vrátane knihy daňových dokladov preukazujúcich odvedenie dane v sume 7,88 eur (f. č. 201403-3T) a zo sumy 121,57 eur (f.č. 201210-2T).

Z obsahu trestného spisu tunajšieho spisu sp. zn. 2T 111/2012 (vrátane spisu vyšetrovacieho) súd zistil tieto skutočnosti :

1/ Dňa 27.1.2012 bolo uznesením vyšetrovateľa OR PZ Bardejov pod sp. zn. Č.:M.-XXX/OVK-J.-XXXX vznesené žalobcovi obvinenie za zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ. Dňa 15.6.2012 vyšetrovateľ PZ podal na okresnú prokuratúru návrh na podanie obžaloby pre uvedený skutok.

2/ Dňa 3.2.2012 bola zo strany žalobcu v zastúpení jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Jurča podaná sťažnosť voči vyššie uvedenému uzneseniu a to podaním zo dňa 1.2.2012. Advokát JUDr. Ján Jurč prevzal právne zastúpenie žalobcu na základe plnomocenstva zo dňa 1.2.2012.

3/ Uznesením zo dňa 11.5.2012, sp. zn. Pv 402/11-16 prokurátor Okresnej prokuratúry Bardejov zamietol sťažnosť obvinených (aj žalobcu) proti uzneseniu vyšetrovateľa OR PZ Bardejov zo dňa 27.1.2012, sp. zn. Č.:M.-XXX/OVK-J.-XXXX podľa § 193 ods. 1 písm. c/ TP.

4/ právny zástupca žalobcu sa zúčastnil : 1. výsluchu obvineného - žalobcu dňa 24.4.2012 v čase od 10.10. hod do 11.00 hod, ďalších obvinených v čase od 8.00 hod do 9.00 hod, od 9.10 hod do 10.00 hod,, 2. výsluchov svedkov dňa 8.6.2012 od 9.00 hod do 9.30 hod, od 8.30 hod do 9.00 hod, od 10.00 hod do 10.30 hod, dňa 4.6.2012 od 8.00 hod do 8.40

hod, dňa 4.6.2012 od 9.30 do 10.00 hod, 3. podaním zo dňa 21.5.2012 navrhol právny zástupca doplniť dokazovanie - výsluchom svedkov, 4. zúčastnil sa preštudovania spisu dňa 12.6.2012 od 8.30 hod do 10.00 hod.

5/ Dňa 3.7.2012 prokurátor podal obžalobu na obvineného Jozefa Kováča pre spáchanie trestného činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ.

6/ Dňa 4.9.2012 sa konalo hlavné pojednávanie, ktorého sa zúčastnil právny zástupca žalobcu v čase od 9.30 hod. do 11.50 hod.. Dňa 2.10.2012 sa konalo hlavné pojednávanie, ktorého sa zúčastnil právny zástupca žalobcu v čase od 9.45 hod. do 11.20 hod., na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku, ktorým súd žalobcu oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom.

7/ Z odôvodnenia rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 2T 111/2012 z 2.10.2012 vyplýva, že súd žalobcu oslobodil spod obžaloby prokurátora pre trestný čin - zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ, pričom konštatoval: „... vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že voči poškodenej bolo zo strany obžalovaných použité násilie a preto podľa názoru súdu, skutok, ktorý je predmetom obžaloby nie je trestným činom ...“. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17.7.2013.

8/ Prokurátor Okresnej prokuratúry podal voči rozsudku odvolanie, ku ktorému sa podaním zo dňa 16.11.2012 vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu.

9/ Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.7.2013, č.k. 10To/12/2012-167 podľa § 312 ods. 4 TP predseda senátu zobral na vedomie späťvzatie odvolania okresného prokurátora krajským prokurátorom.

10/ právny zástupca sa vyjadril k odvolaniu dňa 16.11.2012.

V priebehu pojednávania žalobca a jeho právny zástupca zotrvali na podanej žalobe, pričom tvrdili, že náhrada škody pozostáva zo zaplatených trov právneho zastúpenia. Za štát má konať generálna prokuratúra, pretože podala obžalobu nedôvodne, pričom žalobca ako obžalovaný bol oslobodený z dôvodu, že skutok, ktorý sa mu kládol za vinu nebol trestným činom. V danom prípade ide o nesprávny úradný postup prokuratúry a miesto zastavenie trestného stíhania podala obžalobu nedôvodne na žalobcu. Je preukázané, že obhajca v trestnom konaní zúčtoval prijaté sumy do zdaniteľného príjmu a daňovému úradu Bardejov odviezol daň z pridanej hodnoty. Žalobca udával, že trovy platil on z peňazí darovaných.

Zástupca žalovanej na pojednávaní uviedol, že Generálna prokuratúra SR nie je oprávnená konať vo veci za štát, pretože nie sú splnené základné hmotnoprávne predpoklady na postup podľa § 4 ods. 1 písm. f/ Zákona č. 514/2004 Z.z. Škodu nespôsobilá prokuratúra a teda nie je daná ani príslušnosť GP SR. Zamietnutie sťažnosti a podanie obžaloby môže len vylúčiť príslušnosť MV SR, príslušnosť prokuratúry nezakladá. Úvaha o tom, že zamietnutie sťažnosti a podanie obžaloby zakladá príslušnosť prokuratúry nemá oporu v zákone, v opačnom prípade by musela byť akceptovaná, tiež úvaha o zodpovednosti súdu vo všetkých prípadoch, keď súd po preskúmaní a predbežnom prejednaní obžaloby nariadil hlavné pojednávanie, teda súd uznal a potvrdil zákonnosť prípravného konania § 238 ods. 8 Tr. por. ako aj vo všetkých prípadoch, keď súd v súdnom konaní rozhodol (hoci neprávoplatne) o uznaní viny a uložení trestu, pretože rozhodujúce je súdne konanie a dôkazy v ňom vykonané. Tiež uznesenie o vznesení obvinenia nemožno v danom prípade automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa z rôznych dôvodov nepotvrdila (porovnaj napr. US SR II. ÚS 163/13) Súd po podaní obžaloby túto prijal. Má sa za to, že prípravné konanie vrátane podania obžaloby bolo zákonné. V danom prípade až súdne konanie ustálilo skutkový stav.

Ak je medzi zainteresovanými orgánmi príslušnosť sporná a teda príslušný orgán nemožno určiť, sú splnené podmienky na uplatnenie § 4 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z. A napokon návrh neobstojí ani vecne, navrhovateľ si trestné stíhanie (škodu) svojim konaním zaviniť sám a akékoľvek odškodnenie bez ohľadu na to, kto SR zastupuje, by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Návrh preto navrhujem zamietnuť.

Súd vyhodnotil dôkazy podľa svojej úvahy, jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, pričom vychádzal z tejto právnej úpravy:

Podľa § 2 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 27.1.2012 do 3.7.2012, teda v čase vznesenia obvinenia aj podania obžaloby na účely tohto zákona a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, b) orgán verejnej moci je 1. štátny orgán, 2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) a ods. 2 citovaného zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 a 2 citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak,

2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 1)

3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu, 2)

b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru,

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu⁴⁾ v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

l) orgán príslušný podľa písmen a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 1 a 2 citovaného zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 a 2 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

Podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 18 ods. 2 a 3 citovaného zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

V prvom rade považoval súd za právne významné vyjadriť sa k otázke pasívnej legitímácie žalovanej. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že žalobca v priebehu konania „z opatrnosti“ označil ako žalovanú Slovenskú republiku a v jej mene ministerstvo spravodlivosti, ministerstvo vnútra a generálnu prokuratúru ako orgán, ktorý v tejto veci prichádza do úvahy. Tieto orgány verejnej moci vo svojom ustanovení - § 4 ods. 1 vymenúva zákon č. 514/2003 Z. z. Súdny Slovenskej republiky už dávnejšie vo svojich rozhodnutiach konštatovali, že otázka, ktorý orgán štátu v prípadoch konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom koná za štát, nie je otázkou pasívnej legitímácie, ale má povahu nedostatkov procesných podmienok konania (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 62/2008). V tejto súvislosti považuje súd za dôležité poukázať na právny názor Krajského súdu v Trenčíne, ktorý vo svojom rozsudku sp. zn. 5 Co 94/2009 konštatoval, že v konaniach, predmetom ktorých je náhrada škody spôsobená pri výkone verejnej moci, nie je žalobca povinný uviesť ani orgán, ktorý má v mene štátu konať, respektíve ho môže uviesť aj nesprávne. Je vecou súdu, aby vzhľadom na tvrdenia žalobcu si sám urobil záver o tom, ktorý orgán v mene štátu koná a tomuto adresoval svoje úkony. Vychádzajúc z uvedeného súd uzavrel, že v danej veci v mene štátu koná generálna prokuratúra, pričom s týmto orgánom verejnej moci súd ďalej konal a z tohto dôvodu nepovažoval za právne významné rozhodovať samostatným výrokom vo vzťahu k ďalším orgánom verejnej moci, a to s opätovným poukazom na to, že označenie orgánu štátu, ktorý je žalovaným subjektom, nie je otázkou pasívnej legitímácie. V tejto súvislosti súd dodáva, že zodpovednostným subjektom je v danom prípade štát, ktorý môže mať postavenie žalovaného len jedenkrát, hoci by posudzovaný nárok mohol patriť do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci.

V nadväznosti na uvedené súd poukazuje aj na právny názor, ktorý vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 149/2011 vyslovil Najvyšší súd SR, keď konštatoval, že v prípade, ak žalobca síce štátny orgán, ktorý má za štát konať, označí, ale uplatnený nárok do pôsobnosti tohto štátneho orgánu nepatrí, alebo označí subjekt, ktorý štátnym orgánom nie je, resp. nie je ani právnym subjektom, nejde o vadu návrhu ani o nedostatok podmienky konania. Z ustanovenia § 21 ods. 4 veta prvá O. s. p. vyplýva, že súd je povinný - bez zreteľa na označenie obsiahnuté v návrhu - zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu a konať len s takýmto oprávneným subjektom.

Súd mal v tejto veci preukázané, že žalobcovi bolo vyšetrovateľom PZ dňa 27.1.2012 vznesené obvinenie za zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ. Žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažnosť, ktorá bola prokurátorom zamietnutá. V danej veci mal súd nepochybne, a to predovšetkým z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T 111/2012 za preukázané, že na žalobcu podal prokurátor okresnej prokuratúry dňa 3.7.2012 na tunajší súd obžalobu. Žalobca si zvolil aj právneho zástupcu v trestnej veci a to dňa 1.2.2012. Následne po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní vyhlásil tunajší súd dňa 2.10.2012 rozsudok, ktorým žalobcu oslobodil spod obžaloby dôvodiac, že skutok nie je trestným činom. Odvolanie prokurátora voči rozsudku bolo vzaté späť.

Následne dňa 3.10.2012 a 19.3.2014 právny zástupca vyúčtoval žalobcovi trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní spolu v sume 776,70 €, ktorú mu žalobca uhradil postupne dňa 3.10.2012, 11.10.2012 a 19.3.2014, čo vyplýva z priložených faktúr a príjmových pokladničných dokladov, vrátane predložených daňových podkladov.

Súd mal taktiež za preukázané, že právny zástupca žalobcu si vyčíslil trovy právneho zastúpenia v súlade s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T 111/2011, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia (1.2.2012), sťažnosť proti uzneseniu o vznesení uznesenia (3.2.2012), účasť na výsluchoch : 1/

výsluchu obvineného - žalobcu dňa 24.4.2012 v čase od 10.10. hod do 11.00 hod, ďalších obvinených v čase od 8.00 hod do 9.00 hod, od 9.10 hod do 10.00 hod, 2/ výsluchov svedkov dňa 8.6.2012 od 9.00 hod do 9.30 hod, od 8.30 hod do 9.00 hod, od 10.00 hod do 10.30 hod, dňa 4.6.2012 od 8.00 hod do 8.40 hod, dňa 4.6.2012 od 9.30 do 10.00 hod, doplnenie dokazovania dňa 21.5.2012, preštudovanie spisu dňa 12.6.2012 od 8.30 hod do 10.00 hod., účasť na 2 hlavných pojednávaniach dňa 4.9.2012 v čase od 9.30 hod. do 11.50 hod.. a dňa 2.10.2012 v čase od 9.45 hod. do 11.20 hod., za vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 16.11.2012, k tomu rešizne paušály za právne úkony vykonané v roku 2012, to všetko zvýšené o DPH. Pri vyčíslení trov právneho zastúpenia súd vychádzal z relevantných ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a teda § 1, § 12 ods. 3 písm. c), § 13 ods. 2 (spoločná obhajoba), § 14, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 a dospel k záveru, že trovy právneho zastúpenia, ktoré vyčísli právny zástupca žalobcu a ktoré žalobca uhradil, boli vypočítané v súlade s vyhláškou a obsahom trestného spisu. Právny zástupca si trovy obhajoby dokonca vyčísli v nižšej sume ako mal nárok (za nie všetky vykonané úkony, nižšia hodnota úkonu právnej služby).

Súd mal teda za preukázaný vznik majetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti s trestným konaním, ktoré sa preňho skončilo oslobodením spod obžaloby. Existenciu ujmy mal súd za preukázanú tým, že žalobca vynaložil náklady na trovy obhajoby, ktoré jeho právny zástupca vyúčtoval v sume 776,70 €. Z uvedeného vyplýva, že o uvedenú sumu sa zmenšil majetkový stav žalobcu. Podľa názoru súdu zákon č. 514/2003 Z. z. zahŕňa aj nárok na úhradu nákladov konania vynaložených na obhajobu, ktorou sa dotknutá osoba usiluje o dosiahnutie pre ňu priaznivého výsledku.

Na tomto mieste súd poukazuje na judikovaný názor Najvyššieho súdu SR, ktorý vo svojom rozsudku sp. zn. 3 Cdo 194/2010 vyslovil, že aj keď zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody za situácie, keď došlo k oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby, je potrebné konštatovať, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

Podľa názoru súdu je v danom prípade prítomný obligatórny predpoklad vyvodenia zodpovednosti za škodu, a teda príčinná súvislosť medzi príčinou (dôvodom) a následkom. Danosť príčinnej súvislosti súd posudzoval ako otázku skutkovú a jej existencia je podľa jeho názoru daná nesprávnym úradným postupom žalovanej (SR), ktorý spočíval vo vedení trestného konania voči žalobcovi na základe vznesenia obvinenia a následne podanej obžaloby, spod ktorej trestný súd žalobcu oslobodil s poukazom na to, že skutok nie je trestným činom, a vznikom ujmy v majetkovej sfére žalobcu, ktorá sa prejavila v podobe uhradenia trov právneho zastúpenia jeho obhajcoví.

Súd konštatuje, že k vzneseniu obvinenia žalobcovi došlo 27.1.2012, dňa 3.7.2012 bola na žalobcu podaná obžaloba a 1.2.2012 si žalobca zvolil v trestnom konaní obhajcu. Otázkou, ktorú v danom prípade bol súd povinný zodpovedať bolo, ktorý orgán verejnej moci nesie zodpovednosť za žalovanú.

Súd opäť poukazuje na judikovaný názor Najvyššieho súdu SR, ktorý vo svojom rozsudku sp. zn. 3 Cdo 194/2010 konštatuje, že v prípade, ak išlo o trestné stíhanie na podklade obžaloby podanej prokurátorom, ktoré sa skončilo oslobodením žalobcu spod obžaloby, prichádzali by do úvahy dva orgány verejnej moci, ktoré by mohli v tomto prípade niesť zodpovednosť za škodu, ktorá žalobcovi vznikla. Tým prvým je ministerstvo vnútra a tým druhým je generálna prokuratúra.

Súd zastáva názor, že tým, že žalobca podal voči uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, prokurátor bol povinný posúdiť jej dôvodnosť a zaoberať sa otázkou opodstatnenosti a dôvodnosti vznesenia obvinenia, doplniť dokazovanie (pokynom vyšetrovateľovi a pod.). Aj keby žalobca tak neučinil, nemožno bez ďalšieho konštatovať, že orgánom verejnej moci v danom prípade zodpovedným za štát je ministerstvo vnútra. Podľa názoru súdu sa generálna prokuratúra konajúca v mene žalovanej nemôže zbaviť zodpovednosti tak ako to tvrdí vo svojich vyjadreniach. Prokurátor sťažnosť proti vzneseniu obvinenia zamietol, následne podal obžalobu a navyiac podané odvolanie voči oslobodzujúcemu

rozsudku vzal späť. Podľa názoru súdu je postavenie prokurátora v prípravnom konaní definované celkom jasne, keďže tento nad ním vykonáva dozor.

Zákon č. 514/2004 Z. z. v čase vznesenia obvinenia aj podania obžaloby nezakotvoval konkrétnu zodpovednosť ministerstva vnútra tak, ako tomu je v aktuálnom čase, keď zodpovednosť ministerstva vnútra prichádza do úvahy práve v prípade, ak prokurátor

nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo vyšetrovateľ PZ nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

Na tomto mieste je potrebné si uvedomiť, že dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní podľa § 230 ods. 1 a 2 Trestného poriadku vykonáva prokurátor, ktorý je pri výkone tohto dozoru oprávnený dávať záväzné pokyny, vrátiť vec policajtom na doplnenie vyšetrovania, zrušiť jeho nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia. To znamená, že zodpovednosť prokurátora je v okolnostiach tohto prípadu namieste tak, ako aj zodpovednosť policajta. V týchto úvahách šiel Najvyšší súd SR v označenom rozhodnutí ďalej, keď konštatoval, že ak prichádzajú do úvahy obidva orgány verejnej moci, z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v tom - ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody; ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

V danej veci mal súd za dostatočne preukázané, že žalobca podal v prvom rade žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnej prokuratúre SR, ktorá ho následne postúpila ministerstvu spravodlivosti, ktoré žiadosť postúpilo na vybavenie späť generálnej prokuratúre ako kompetentnému orgánu. Generálna prokuratúra sa žiadosťou žalobcu vôbec nezaoberala s poukazom na skutočnosť, že nie je kompetentným orgánom. Tým mal súd ma splnenú podmienku danú § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.. Súd zastáva názor, že danú situáciu je potrebné vykladať v prospech žalobcu, a to tým spôsobom, že prvý orgán, ktorý sa zaoberal jeho žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (vyslovením, že sa ňou nebude zaoberať), bola generálna prokuratúra. Z tohto dôvodu je orgánom, ktorý v mene žalovanej zodpovedá za škodu, ktorá žalobcovi vznikla tým, že mal náklady na trovy obhajoby, generálna prokuratúra, a to s poukazom na § 4 ods. 1 písm. f) a písm. l) zákona č. 514/2003 Z. z.. V tomto súd poukazuje aj na vyššie uvedené konštatovania týkajúce sa dozoru prokurátora v trestnom konaní a zodpovednosť za podanú obžalobu. Zastupovanie Slovenskej republiky Ministerstvom spravodlivosti SR preto nepripadá k úvahe.

Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že za škodu, ktorá v danom prípade žalobcovi vznikla, nesie zodpovednosť žalovaná zastúpená generálnou prokuratúrou. Keďže orgán štátu v danom prípade bolo možné jednoznačne určiť, neprichádzala do úvahy aplikácia § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. V tejto súvislosti považuje súd za potrebné dodať, že v danom prípade nemohlo v mene žalovanej vystupovať ministerstvo spravodlivosti, pretože počiatok vzniku majetkovej ujmy je potrebné nachádzať v prípravnom štádiu trestného konania, za ktoré nesú zodpovednosť orgány činné v trestnom konaní, ktorými sú v zmysle § 10 ods. 1 Trestného poriadku prokurátor a policajt. Na uvedenom názore súdu nezmení nič ani argumentácia žalovanej vo vzťahu k prijatiu obžaloby súdom a následnému nariadeniu hlavného pojednávania a to s poukazom na vyššie uvedené.

Pokiaľ ide o argument žalovanej v podobe predloženia nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 163/2013, k uvedenému súd poznamenáva, že ústavný súd v ňom vyslovil právny názor, že legálnym prostriedkom ochrany obvineného z trestného činu, ktorý usiluje o rozptýlenie zákonnosti dôvodov, na ktorých je postavené obvinenie, je podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Súd konštatuje, že vyslovený právny názor rešpektuje.

S poukazom na uvedené nemožno hovoriť o konaní žalobcu v rozpore s dobrými mravmi.

Na základe uvedených skutočností súd neprihliadal na námietky žalovanej, žalobe žalobcu vyhovel a žalovanú zastúpenú generálnou prokuratúrou zaviazal uhradiť žalobcovi sumu 776,70 € titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Súd zamietol aj návrh na doplnenie dokazovania zo strany žalovanej, nakoľko jeho vykonanie by žiadnym spôsobom nezmenilo rozhodnutie súdu, naviac žalobca uviedol, že trovy obhajoby platil on z darovaných peňazí.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a v celom rozsahu úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

Právny zástupca žalobcu si vyčíslil trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 254,53 € za prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie návrhu na predbežné prerokovanie náhrady škody zo dňa 22.4.2014, podanie žaloby, účasť na pojednávaní (30.9.2015), k tomu režijné paušály 3 x 8,04 €, 1 x 8,39 €, plus DPH 42,42 eur.

Pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia súd vychádzal z vyhlášky č. 655/2004 Z. z, a to z § 1 ods. 3, § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a), c), b), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3. Súd priznal žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 191,- € za 3 úkony právnej služby po 44,90 € : 1/ prevzatie a príprava zastúpenia dňa 22.4.2014, 2/ podanie žaloby dňa 21.8.2014, 3/ účasť na pojednávaní 30.6.2015, k tomu režijný paušál 2 x 8,04 eur (2014) a 1 x 8,39 eur (2015) a to všetko zvýšené o DPH vo výške 31,83 eur. Súd mu nepriznal náhradu trov za úkon - podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pretože tento úkon súd nepovažoval za úkon právnej služby, ktorý by bol realizovaný v rámci tohto konania, predmetom ktorého je žaloba o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Tieto si mohol uplatniť ako príslušenstvo pohľadávky - náklady spojené s jej uplatnením. Súd žalobcovi priznal len náhradu trov právneho zastúpenia za úkony, ktoré právny zástupca realizoval v tomto konaní, ktoré sa začalo podaním žaloby dňa 21.8.2014. Trovy konania je žalovaná povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.